

EUROPOS KOMISIJA

Europos struktūriniai ir investicijų fondai

Valstybės narėms skirtos sąskaitų rengimo, tikrinimo ir
pripažinimo gairės

2018 m. redakcija

ATSAKOMYBĖS RIBOJIMO PAREIŠKIMAS. Tai Komisijos tarnybų parengtas dokumentas. Jame, remiantis taikomais ES teisės aktais, kolegoms ir kitoms institucijoms, dalyvaujančioms stebint, kontroliuojant Europos struktūrinius ir investicijų fondus (išskyrus Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai (EŽŪFKP) arba juos įgyvendinant, pateikiamos techninės gairės, kaip aiškinti ir taikyti šios srities ES taisykles. Šiuo dokumentu Komisijos tarnybos siekia išaiškinti minėtas taisykles, kad būtų lengviau įgyvendinti programas, ir paremti gerosios patirties sklaidą. Šiomis gairėmis nedaroma poveikio Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo aiškinimui ar Komisijos sprendimams.

Turinys

1.	ĮVADINĖ INFORMACIJA	4
1.1.	Teisės aktų nuorodos	4
1.2.	Gairių paskirtis	4
1.3.	Naujos 2014–2020 m. laikotarpio nuostatos dėl sąskaitų tikrinimo ir pripažinimo.....	4
2.	BENDRIEJI KLAUSIMAI	5
3.	SUMOS, ĮRAŠYTOS Į TVI APSKAITOS SISTEMĄ (1 PRIEDĖLIS).....	7
3.1.	Paaikškinimai dėl 1 priedėlio A, B ir C skilčių.....	8
3.1.1.	A skiltis.....	8
3.1.2.	B skiltis.....	10
3.1.3.	C skiltis.....	10
4.	FINANSINĖMS PRIEMONĖMS SUMOKĖTA PROGRAMOS ĮNAŠŲ SUMA (PROGRAMOS SĄSKAITŲ 6 PRIEDĖLIS)	10
5.	TEIKIANT VALSTYBĖS PAGALBĄ SUMOKĖTI AVANSAI (BNR 131 STRAIPSNIO 4 IR 5 DALYS) (PROGRAMOS SĄSKAITŲ 7 PRIEDĖLIS). 12	
5.1.	A skiltis	13
5.2.	B skiltis.....	13
5.3.	C skiltis.....	13
6.	IŠLAIDŲ SUTIKRINIMAS (PROGRAMOS SĄSKAITŲ 8 PRIEDĖLIS).....	14
6.1.	A ir B skiltys	15
6.2.	C ir D skiltys.....	15
6.3.	E, F ir G skiltys	15
7.	SĄSKAITŲ PATEIKIMAS.....	16
7.1.	Pateikimas	16
7.1.1.	Dokumentų nuoseklumo patikrinimai	16
7.1.2.	Praktinės nuostatos dėl prašymo pratęsti terminą	17
7.1.3.	Pasekmės nepateikus sąskaitų arba vieno iš priedėlių.....	17
8.	METINIO LIKUČIO APSKAIČIAVIMAS	17
8.1.	Metinio likučio apskaičiavimas.....	17
8.2.	Finansinės pasekmės	18
8.3.	Supaprastintas likučio apskaičiavimo pavyzdys	18
9.	SĄSKAITŲ TIKRINIMAS IR PRIPAŽINIMAS	21

AKRONIMŲ IR SANTRUMPŲ SĄRAŠAS

AI	Audito institucija
TvI	Tvirtinančioji institucija
BNR	2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos bendrųjų nuostatų reglamentas (ES) Nr. 1303/2013 ¹
KĮR	2014 m. rugsėjo 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1011/2014 ²
EJRŽF	Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas
ESI fondai	Visi Europos struktūriniai ir investicijų fondai. Šios gairės taikomos visiems šiems fondams, išskyrus Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai (EŽŪFKP)
ETB	Europos teritorinio bendradarbiavimo reglamentas (2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1299/2013) ³
FR	2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ⁴
Fondai	Struktūriniai fondai (ERPF ir ESF) ir Sanglaudos fondas
VI	Vadovaujančioji institucija
VKS	Valdymo ir kontrolės sistema
LBKL	Likutinis bendras klaidų lygis (apskaičiuotas audito institucijos pagal audituotų veiksmų imtį, atėmus atskiras ir ekstrapoliuotas finansines pataisas, taikomas prieš pateikiant valstybės narės sąskaitas, susijusias su AA nustatytais klaidomis)
BKL	Bendras klaidų lygis (apskaičiuotas audito institucijos pagal audituotų veiksmų imtį)
JUI	Jaunimo užimtumo iniciatyva

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32014R1011>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=celex%3A32013R1299>

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=celex:32012R0966>

1. ĮVADINĖ INFORMACIJA

1.1. Teisės aktų nuorodos

Reglamentas	Straipsniai
Reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046	63 straipsnis. Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis
Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES, Euratomas) 2018/1046 (Bendrųjų nuostatų reglamentas) (toliau – BNR)	84 straipsnis. Sąskaitų tikrinimo ir pripažinimo Komisijoje terminas 137 straipsnis. Sąskaitų rengimas 138 straipsnis. Informacijos pateikimas 139 straipsnis. Sąskaitų tikrinimas ir pripažinimas
Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1011/2014 (toliau – KĮR)	7 straipsnis ir VII priedas. Sąskaitų modelis

1.2. Gairių paskirtis

Šiuo dokumentu siekiama:

- valstybėms narėms pateikti gaires, kaip Komisijai teikti sąskaitas, naudojant KĮR VII priedo 1, 6, 7 ir 8 priedėliuose nustatytus modelius;
- pateikti gaires, kaip sąskaitos turi būti rengiamos, teikiamos, tikrinamos ir pripažįstamos bei kokių tolesnių veiksmų turi būti imamasi pagal BNR 137–139 straipsnius.

Šios gairės taikomos visiems ESI fondams, išskyrus Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai (EŽŪFKP). Siekiant supaprastinimo, žodis „priedėlis“, jei nenurodyta kitaip, toliau visais atvejais reiškia KĮR VII priedo sąskaitų modelio priedėlius.

1.3. Naujos 2014–2020 m. laikotarpio nuostatos dėl sąskaitų tikrinimo ir pripažinimo

Palyginti su 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu, BNR nuostatomis, susijusiomis su finansų valdymu, auditu ir finansinėmis pataisomis, nustatomi 2014–2020 m. programavimo laikotarpio patikinimo modelio pakeitimai.

Pagrindiniai nauji BNR nustatyti su finansų valdymu susiję elementai yra šie:

- dvylikos mėnesių ataskaitiniai metai nuo liepos 1 d. iki birželio 30 d. (išskyrus pirmuosius metus);
- 10 proc. ES tarpinio mokėjimo sumos, apskaičiuotos pagal valstybių narių mokėjimo paraiškas, mokėjimo atidėjimas;

- patvirtintų kiekvienos programos Komisijai per ataskaitinius metus deklaruotų išlaidų sąskaitų pateikimas;
- lydimųjų dokumentų pateikimas Komisijai, siekiant patikinti, kad sąskaitos yra tikslios, sistema veiksmingai veikia, o pagrindiniai sandoriai yra teisėti ir tvarkingi (valdymo pareiškimas, metinė kontrolės priemonių ir audito santrauka, audito nuomonė ir kontrolės ataskaita, t. y. patikinimo dokumentai);
- metinio likučio padengimas arba susigražinimas Komisijai pripažinus sąskaitas.

2014–2020 m. programavimo laikotarpiui nustatyta papildoma ES biudžeto apsaugos priemonė, pagal kurią, kaip minėta, sistemingai atidedamas 10 proc. tarpinių mokėjimų sumos mokėjimas. Pasibaigus ataskaitiniams metams (liepos 1 d. – birželio 30 d.), iki vasario mėn. vadovaujančiosioms institucijoms atlikus valdymo patikrinimus, o audito institucijoms – auditus, kontrolės ciklas yra užbaigiamas nacionaliniu lygmeniu. Likutinė klaidų į sąskaitas įtrauktoje išlaidų grupėje rizika turėtų būti nedidelė, nes TvI privalo išskaityti visas netinkamas finansuoti sumas, nustatytas per ataskaitinius metus ir iki tol, kol TvI perduoda AI metinių sąskaitų projektą.

Prieš perduodama patvirtintas sąskaitas Komisijai, TvI turėtų atsižvelgti į AI atlikto sąskaitų (projekto) audito rezultatus.

Komisija tikrina atitinkamų valstybių narių institucijų pateiktus patikinimo dokumentus ir sąskaitas. Kasmetinis likutis sumokamas arba susigražinamas tik užbaigus šį vertinimą ir pripažinus sąskaitas.

2. BENDRIEJI KLAUSIMAI

Nors valstybės narės gali nustatyti skirtingus vidaus terminus galutinei tarpinio mokėjimo paraiškai parengti, pagal BNR 135 straipsnio 2 dalį ir 2 straipsnio 29 dalį TvI galutinę tarpinio mokėjimo paraišką pateikia kiekvienų metų liepos 1–31 d.

Tačiau galima numatyti, kad į galutinę tarpinio mokėjimo paraišką, palyginti su ankstesne tarpinio mokėjimo paraiška, nebus įtraukta jokių naujų papildomų išlaidų. Kitaip tariant, galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje gali būti neprašoma jokių papildomų sumų. Neigiamo tarpinio mokėjimo paraiškos nepriimamos, nes dėl jų gali būti išduotas vykdomasis raštas sumoms išieškoti⁵.

Be to, galutinė tarpinio mokėjimo paraiška galėtų būti vienintelė tarpinio mokėjimo paraiška, pateikta Komisijai už visus ataskaitinius metus.

Pagal BNR 126 straipsnio b punktą, už sąskaitų parengimą yra atsakinga programos TvI. TvI taip pat yra atsakinga už patvirtinimą, kad sąskaitos yra išsamios, tikslios ir teisingos ir kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos atitinka taikytiną teisę ir buvo patirtos vykdant veiksmus, atrinktus finansavimui pagal programai taikytinus kriterijus bei laikantis taikytinos teisės.

Nuo 2016 m. iki 2025 m. imtinai kiekvieno fondo, EJŖŽF ir programos kiekvienų ataskaitinių metų sąskaitos pateikiamos iki N+1 m. vasario 15 d. Ataskaitiniai metai – tai laikotarpis nuo N-1 m. liepos 1 d. iki N m. birželio 30 d. (Paskutiniai ataskaitiniai metai – 2023 m. liepos

⁵ Tokiais atvejais neigiamos išlaidos turėtų būti atimamos tiesiogiai iš atitinkamos programos sąskaitų, kai jas tvirtina Komisija.

1 d.–2024 m. birželio 30 d.) Šie ataskaitiniai metai – tai ataskaitinis sąskaitų, valdymo pareiškimo, metinės santraukos, audito nuomonės ir metinės kontrolės ataskaitos laikotarpis. Jie skiriasi nuo Komisijos sąskaitų finansinių metų, t. y. kalendorinių metų nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d., tačiau taip užtikrinamas trumpesnis Komisijos patikinimo procesas⁶.

Ataskaitiniai metai	Metinio išankstinio finansavimo mokėjimo terminas (iki)	Galutinio tarpinio mokėjimo terminas (nuo–iki)	Sąskaitų pateikimo terminas**	Išankstinio finansavimo patvirtinimas po sąskaitų priėmimo
2014 m. sausio 1 d.*–2015 m. birželio 30 d.	–	2015 m. liepos 1 d.–2015 m. liepos 31 d.	2016 m. vasario 15 d.	–
2015 m. liepos 1 d.–2016 m. birželio 30 d.	2016 m. liepos 1 d.	2016 m. liepos 1 d.–2016 m. liepos 31 d.	2017 m. vasario 15 d.	2016 m. metinis išankstinis finansavimas patvirtintas iki 2017 m. gegužės 31 d.
2016 m. liepos 1 d.–2017 m. birželio 30 d.	2017 m. liepos 1 d.	2017 m. liepos 1 d.–2017 m. liepos 31 d.	2018 m. vasario 15 d.	2017 m. metinis išankstinis finansavimas patvirtintas iki 2018 m. gegužės 31 d.
2017 m. liepos 1 d.–2018 m. birželio 30 d.	2018 m. liepos 1 d.	2018 m. liepos 1 d.–2018 m. liepos 31 d.	2019 m. vasario 15 d.	2018 m. metinis išankstinis finansavimas patvirtintas iki 2019 m. gegužės 31 d.
2018 m. liepos 1 d.–2019 m. birželio 30 d.	2019 m. liepos 1 d.	2019 m. liepos 1 d.–2019 m. liepos 31 d.	2020 m. vasario 15 d.	2019 m. metinis išankstinis finansavimas patvirtintas iki 2020 m. gegužės 31 d.
2019 m. liepos 1 d.–2020 m. birželio 30 d.	2020 m. liepos 1 d.	2020 m. liepos 1 d.–2020 m. liepos 31 d.	2021 m. vasario 15 d.	2020 m. metinis išankstinis finansavimas patvirtintas iki 2021 m. gegužės 31 d.
2020 m. liepos 1 d.–2021 m. birželio 30 d.	2021 m. liepos 1 d.	2021 m. liepos 1 d.–2021 m. liepos 31 d.	2022 m. vasario 15 d.	2021 m. metinis išankstinis finansavimas

⁶ Paskutinis Komisijos mokėjimas, susijęs su ataskaitiniais metais, turi būti atliktas ne vėliau kaip iki rugsėjo 30 d. (galutinio mokėjimo prašymo diena + 2 mėnesiai), nebent mokėjimo terminą nutraukia ir (arba) sustabdo Komisija, todėl jam taikomas patikinimo dokumentų rinkinys, kuris turi būti gautas iki kitų metų vasario 15 d. Šiam mokėjimui ir bet kuriam kitam paskesniai Komisijos mokėjimui iki kalendorinių metų pabaigos (remiantis artimiausiu paskesnių ataskaitinių metų tarpinio mokėjimo prašymu) taikomas 10 proc. mokėjimo atidėjimas ir kitų metų patikinimo dokumentų rinkinys.

				patvirtintas iki 2022 m. gegužės 31 d.
2021 m. liepos 1 d.–2022 m. birželio 30 d.	2022 m. liepos 1 d.	2022 m. liepos 1 d.–2022 m. liepos 31 d.	2023 m. vasario 15 d.	2022 m. metinis išankstinis finansavimas patvirtintas iki 2023 m. gegužės 31 d.
2022 m. liepos 1 d.–2023 m. birželio 30 d.	2023 m. liepos 1 d.	2023 m. liepos 1 d.–2023 m. liepos 31 d.	2024 m. vasario 15 d.	2023 m. metinis išankstinis finansavimas patvirtintas iki 2024 m. gegužės 31 d.
2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d.	–	2024 m. liepos 1 d.–2024 m. liepos 31 d.	2025 m. vasario 15 d.	–

* įskaitant išlaidas pagal JUI, tinkamas finansuoti nuo 2013 m. rugsėjo 1 d.

** arba, valstybės narės prašymu, 20xx m. kovo 1 d.

Pateikus sąskaitas, Komisija pradės jas tikrinti ir pagal BNR 84 straipsnį vėliausiai iki N+1 m. gegužės 31 d. pateiks savo išvadą dėl jų pripažinimo.

Komisija išimtinėmis aplinkybėmis gali pratęsti sąskaitų pateikimo terminą iki N+1 m. kovo 1 d., gavusi pagrįstą valstybės narės prašymą, kaip numatyta FR 63 straipsnio 5 dalyje.

Ataskaitiniai metai, fondas (arba EJRŽF) ir programa turėtų būti aiškiai nurodyti sąskaitose pagal KĮR apibrėžtą sąskaitų modelį. Jeigu programos finansuojamos kelių fondų, kaip nurodyta KĮR, turėtų būti rengiamos atskiros kiekvieno fondo sąskaitos (išskyrus specialųjį asignavimą JUI ir ESF).

3. SUMOS, ĮRAŠYTOS Į TVI APSKAITOS SISTEMĄ (1 PRIEDĖLIS)

Reikėtų pažymėti, kad sąskaitų modelis paprastai atitinka atitinkamų ataskaitinių metų galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos modelį.

Į Tvi apskaitos sistemą įtraukta informacija apie sumas prioritetų lygmeniu (ir pagal regionų kategorijas) turi būti pateikta Komisijai naudojant 1 priedėlyje nustatytą modelį.

Prioritetas	Visa tinkamų finansuoti išlaidų suma, įrašyta į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemas ir įtraukta į Komisijai pateiktas mokėjimo paraiškas A	Visa atitinkamų įgyvendinant veiksmus patirtų viešųjų išlaidų suma B	Visa atitinkamų mokėjimų, sumokėtų paramos gavėjams pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 132 straipsnio 1 dalį, suma C
Prioritetas (regionų kategorija / intervencinių veiksmų rūšis (JUI), jei taikytina)	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

3.1. Paaiškinimai dėl 1 priedėlio A, B ir C skilčių

3.1.1. A skiltis

A skiltyje pateikiama visa tinkamų finansuoti išlaidų suma, įrašyta į TvI apskaitos sistemas ir įtraukta į Komisijai pateiktas mokėjimo paraišką. Tai bendra atskirų ataskaitinių metų suma. Ji atitinka sumą, deklaruotą tų ataskaitinių metų galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje, ir apima galimus paskesnius išskaitymus, įskaitant tuos, kurie buvo atlikti dėl bet kurios valdymo patikrinimo, audito ar kontrolės veiklos rezultatų, atliktus tiesiogiai sąskaitose (t. y. išskaitymus, kurie dar neatsispindi galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje)⁷. Taigi sumos, nurodytos šioje skiltyje, turėtų būti ne didesnės nei atitinkama suma, deklaruota galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje (KJR 1011/2014 VI priedo B skiltyje).

1. Išlaidos, kurių vertinimas dar atliekamas (BNR 137 straipsnio 2 dalis)

Jeigu VI arba TvI kyla abejonių dėl išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo, rekomenduojama tokių išlaidų neįtraukti į mokėjimo paraišką. Tačiau tais atvejais, kai išlaidos jau yra įtrauktos į mokėjimo paraišką, o pateikiant sąskaitas kyla abejonių dėl tokių išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo⁸, TvI gali pasinaudoti BNR 137 straipsnio 2 dalies nuostata ir laikinai išskaičiuoti atitinkamas išlaidas, kurių vertinimas dar atliekamas, iš Komisijai teikiamų sąskaitų (su galimybe vėliau tokias išlaidas vėl įtraukti, jeigu nustatoma, kad jos yra visiškai teisėtos ir tvarkingos). Kita vertus, valstybė narė gali pasinaudoti prerogatyva nuspręsti galutinai anuliuoti atitinkamas programos išlaidas taikydama BNR 143 straipsnio nuostatas. Tokiu atveju išlaidas galutinai draudžiama bendrai finansuoti programos lėšomis (išskyrus ypatingus atvejus, kai Teisingumo Teismas arba kitos teismų sistemos institucijos priima sprendimus, minimus Komisijos *gairėse valstybėms narėms dėl anuliuotų, susigrąžintų, susigrąžintinų ir nesusigrąžinamų sumų* (EGESIF 15_0017) su atnaujinimais, padarytais 2018 m., 10 skirsnyje).

Kai atliekami atitinkamo ataskaitinio laikotarpio išlaidų, jau deklaruotų tarpinio mokėjimo paraiškose, valdymo patikrinimai, rekomenduojama taikyti toliau nurodytą metodą.

- **Pažeidimai, nustatyti atlikus valdymo patikrinimą** (t. y. yra galutinis dokumentas arba įrašas, kuriame pateikiamos galutinės atitinkamos kontrolės procedūros išvados):
  - nustatytų pažeidimų sumos turėtų būti išskaitytos iš sąskaitų (taikomos pataisos laikomos galutinėmis), todėl negali būti laikomos atliekamu vertinimu;
  - jeigu atitinkamos pataisos nėra taikomos, t. y. nėra išskaičiuojama iš sąskaitų, ši informacija turėtų būti atskleista patikrinimo dokumentų rinkinyje ir į ją turėtų atsižvelgti AI rengdama audito nuomonę.
- **Galimi pažeidimai, nustatyti atliekat valdymo patikrinimą** (t. y. valdymo patikrinimas dar nėra baigtas rengiant sąskaitas, tačiau jau yra nustatytų galimų neteisėtų išlaidų):
  - galimų neteisėtų išlaidų sumoms taikoma atliekamo vertinimo apibrėžtis, todėl rekomenduojama jas atimti iš sąskaitų. Šias sumas arba jų dalis vėliau galima iš naujo

⁷ Visi išskaitymai, atlikti tarpinio mokėjimo paraiškoje (-se) per ataskaitinius metus, jau yra įtraukti, nes galutinis tarpinis mokėjimas yra bendras.

⁸ Pvz., AI arba ES auditoriai atlieka auditus, kurių galutiniai rezultatai dar nėra žinomi.

įtraukti į tarpinio mokėjimo paraišką Komisijai, jeigu pagal valdymo patikrinimo galutinius rezultatus jos pripažįstamos tinkamomis finansuoti.

- **Išlaidos, kurių valdymo patikrinimas bus arba yra atliekamas** (t. y. dar nepasiektas ataskaitos projekto ir (arba) preliminarių išvadų etapas, kai rengiant sąskaitas matyti galimi pažeidimai).

Valstybė narė (VI ir TvI) turi įvertinti atitinkamų į sąskaitas įtrauktų išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo patvirtinimo riziką ir poveikį:

- jeigu TvI nusprendžia, kad tokios išlaidos yra išlaidos, kurių vertinimas dar atliekamas, atitinkama suma turėtų būti atimta iš einamųjų sąskaitų (ir gali būti vėl įtraukta vėlesniame etape, kai užbaigiamas patikrinimas ir jo rezultatai yra teigiami);
- jeigu ne, tai reiškia, kad valstybė narė (VI ir TvI) gavo pakankamą patikinimą, kad, kiek jai žinoma, atitinkamos išlaidos yra visiškai teisėtos ir tvarkingos ir gali likti programos sąskaitose.

Sumos, susijusios su atliekamu vertinimu, nėra laikomos finansinėmis pataisomis, todėl jos turėtų būti atskleidžiamos 8 priedėlio pastabų skiltyje (žr. 16 išnašą).

TvI turėtų išskaičiuoti sumas, kurių vertinimas dar atliekamas, iš sąskaitų, bet ne mokėjimo paraiškų. Tai reikštų, kad sumos, kurių vertinimas dar atliekamas, yra paliekamos mokėjimo prašymuose Komisijai per ataskaitinius metus iki sąskaitų pateikimo. Pagal BNR 137 straipsnio 2 dalį, jeigu vėliau nustatoma, kad tokios išlaidos yra teisėtos ir tvarkingos, TvI visas šias išlaidas ar jų dalį gali įtraukti į tarpinio mokėjimo paraišką, susijusią su paskesniais ataskaitiniais metais. Todėl pagal BNR 135 straipsnio 1 dalį ataskaitinių metų sumos, įrašytos į TvI apskaitos sistemą, gali būti didesnės negu sumos, faktiškai deklaruotos tų ataskaitinių metų metinėse sąskaitose.

2. Nustatyti pažeidimai

Iš sąskaitų taip pat turėtų būti išskaičiuotos neteisėtos išlaidos, nustatytos atliekant auditą (kurį atliko audito institucijos, Komisija arba Europos Audito Rūmai) ir VI atlikus papildomus valdymo patikrinimus ar TvI atlikus patikrinimo veiksmus, susijusius su išlaidomis, deklaruotomis per ataskaitinius metus.

Visos sumos, dėl kurių per ataskaitinius metus arba laikotarpiu nuo ataskaitinių metų pabaigos iki sąskaitų pateikimo buvo nustatyta pažeidimų, turi būti išskaičiuotos iš sąskaitų, jeigu jos ataskaitiniais metais nebuvo jau anuliuotos tarpinio mokėjimo paraiškoje arba jeigu šios sumos vis vien buvo įtrauktos į galutinę tarpinio mokėjimo paraišką.

Jeigu pateikus N ataskaitinių metų sąskaitas nustatoma daugiau pažeidimų, susijusių su išlaidomis, kurios buvo įtrauktos į ankstesnes sąskaitas (įskaitant N ataskaitinių metų sąskaitas), valstybė narė neteisėtai išlaidas programoje gali anuliuoti išskaičiuodama jas iš kitos tarpinio mokėjimo paraiškos arba palikdama ankstesnėse sąskaitose patvirtintas išlaidas, kol bus užbaigta susigrąžinimo procedūra (žr. atnaujintų Komisijos *gairės valstybėms narėms dėl anuliuotų, susigrąžintų, susigrąžintinų ir nesusigrąžinamų sumų* (EGESIF 15_0017) 2 skirsnį).

3.1.2. B skiltis

B skiltyje pateikiama visa įgyvendinant veiksmus patirtų atitinkamų viešųjų išlaidų suma. Viešųjų išlaidų (apibrėžtų BNR 2 straipsnio 15 dalyje) suma yra susijusi su A skiltyje deklaruotomis sumomis ir yra lygi A skiltyje nurodytai prašomai sumai arba mažesnė.

Dėl pirmiau paaiškintų prižasčių šioje skiltyje nurodytos sumos turėtų būti ne didesnės nei atitinkama suma, deklaruota galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje (1011/2014 KJR VI priedo C skiltyje).

3.1.3. C skiltis

C skiltyje pateikiama visa atitinkamų mokėjimų, paramos gavėjams sumokėtų pagal BNR 132 straipsnio 1 dalį, suma. Tai visa viešojo bendro finansavimo (tiek ES, tiek nacionalinio⁹) suma, kurią ESI fondų paramą skirianti institucija¹⁰ sumokėjo paramos gavėjams laikydami BNR 132 straipsnio 1 dalies 90 dienų nuostatos.

Be to, gali būti įtraukiami mokėjimai paramos gavėjams, atlikti pasibaigus šiam 90 dienų terminui, jeigu laikomasi 132 straipsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų.

Pagal BNR 132 straipsnio 2 dalį VI šį 90 dienų mokėjimo terminą gali pertraukti bet kuriuo iš šių tinkamai pagrįstų atvejų:

- kai mokėjimo paraiškoje nurodyta suma nepagrįsta arba nebuvo pateikti tinkami patvirtinamieji dokumentai, įskaitant dokumentus, būtinus valdymo patikrinimams atlikti, arba
- pradėtas galimo pažeidimo, turinčio poveikio atitinkamoms išlaidoms, tyrimas.

Ši C skiltis naudojama tik ataskaitų teikimui ir nenaudojama sąskaitų likučiui apskaičiuoti.

4. FINANSINĖMS PRIEMONĖMS SUMOKĖTA PROGRAMOS ĮNAŠŲ SUMA (PROGRAMOS SĄSKAITŲ 6 PRIEDĖLIS)

	Finansinėms priemonėms sumokėti programos įnašai, įtraukti į mokėjimo paraiškas		Sumos, sumokėtos kaip tinkamos finansuoti išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies a, b ir d punktuose (1)	
	A	B	C	D
Prioritetas	Visa finansinėms priemonėms sumokėtų programos įnašų suma	Atitinkamų viešųjų išlaidų suma	Visa programos įnašų suma, faktiškai sumokėta (garantijų atveju – įsipareigota sumokėti) kaip tinkamos finansuoti išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES)	Atitinkamų viešųjų išlaidų suma

⁹ Suprantamas kaip bet kuris valstybės narės administracinis lygmuo (nacionalinis, regioninis ir pan.).

¹⁰ T. y. bendras finansavimas, kurį išmokėjo vadovaujančioji institucija (arba jos tarpinė institucija) ar jos vardu išmokėjo tvirtinančioji institucija (arba jos tarpinė institucija). Todėl į C skiltyje nurodomą sumą neturėtų būti įtraukiama suderinta viešojo finansavimo suma (pvz., paramos gavėjo, kuris yra viešoji institucija, nuosavi ištekliai).

			Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies a, b ir d punktuose (?)	
--	--	--	--	--

Finansinėms priemonėms sumokėtos programos įnašų sumos ir finansinių priemonių sumokėtos sumos galutiniams gavėjams arba, garantijų atveju, skirti ištekčiai turi būti nurodytos 6 priedėlyje. Nurodomas bendras šių sumų dydis nuo programos pradžios (kitaip nei 1 priedėlyje, kuriame nurodomos bendros ataskaitinių metų sumos). Jeigu į sumas, išskaitomas iš sąskaitų (1 priedėlyje), įtrauktos su finansinėmis priemonėmis susijusios išlaidos, šios sumos turėtų būti atitinkamai nurodytos 6 priedėlyje¹¹.

Valstybių narių šiame priedėlyje pateiktą informaciją Komisija panaudos savo metinėms sąskaitoms parengti. Išsamią informaciją apie laukelių turinį galima rasti 2015 m. birželio 8 d. Komisijos *valstybėms narėms skirtose gairėse dėl BNR 41 straipsnio „Prašymai išmokėti lėšas“* (EGESIF 15-0006-01).

Reikėtų pažymėti, kad tuo atveju, kai finansinės priemonės įgyvendinamos pagal BNR 38 straipsnio 4 dalies c punktą, nereikia pildyti mokėjimo paraiškos ir sąskaitų priedų, kuriuose nurodomos bendros galutiniams gavėjams išmokėtos išlaidos¹².

Sumos, nurodomos B skiltyje „Atitinkamų viešųjų išlaidų suma“, negali būti didesnės už sumas, nurodomas A skiltyje „Visa finansinėms priemonėms išmokėta programos įnašų suma“. Tas pats taikoma ir C ir D skiltims. Be to, C skiltyje „Visa programos įnašų suma, faktiškai sumokėta (garantijų atveju – įsipareigota sumokėti) kaip tinkamos finansuoti išlaidos“ nurodomos sumos visada turi būti mažesnės už (arba lygios) A skilties sumas. Analogiškai D skilties sumos visada turi būti mažesnės už (arba lygios) B skilties sumas.

A ir B skiltyse nurodytos sumos (pagal prioritetą ir regiono kategoriją) (programų įnašai, sumokėti finansinėms priemonėms ir įtraukti į mokėjimo paraiškas) negali būti didesnės už bendrą sumą, mokėjimo paraiškose deklaruotą pagal atitinkamą prioritetą ir regiono kategoriją, įskaitant ankstesnius ataskaitinius metus¹³.

Turi būti nurodomi bendri programų įnašai (ES ir nacionalinio bendro finansavimo lėšos). Reikėtų pažymėti, kad vadovaujantis BNR 41 straipsnio 1 dalies b punkto nuostatomis ir taikant BNR 131 straipsnio 1 dalies bendrosios taisyklės išimtį, Komisijai galima deklaruoti (ir atitinkamai A ir B skiltyse nurodyti) nacionalinio bendro finansavimo (tiek viešojo, tiek privačiojo) sumas, kurios dar nėra išmokėtos finansinėms priemonėms, tačiau jas tikimasi išmokėti finansinei priemonei arba galutinių gavėjų lygmeniu per tinkamumo finansuoti laikotarpį.

¹¹ Jeigu iš sąskaitų išskaitomos sumos, susijusios su finansinėmis priemonėmis, kitos mokėjimo paraiškos priedėlis taip pat turėtų būti atitinkamai pakeistas, nebent sumos jau yra deklaruotos iš naujo.

¹² Pagal BNR 38 straipsnio 4 dalies c punktą įgyvendinamų finansinių priemonių atveju įgyvendinimas vyksta tiesiogiai VI (arba tarpinės institucijos) lygmeniu. Lėšos finansinei priemonei neskiriamos.

Vadovaujantis BNR 41 straipsnio 2 dalies nuostatomis, į mokėjimo paraišką reikėtų įtraukti mokėjimus galutiniams gavėjams ir, garantijų atveju, pagal garantijų sutartis numatytus skirti išteklius.

¹³ Kitaip tariant, pagrindinis principas yra tas, kad su tam tikro prioriteto ir regiono kategorijos finansinėmis priemonėmis susijusios išlaidos negali viršyti bendrų atitinkamo prioriteto arba regiono kategorijos išlaidų.

5. TEIKIANT VALSTYBĖS PAGALBĄ SUMOKĖTI AVANSAI (BNR 131 STRAIPSNIO 4 IR 5 DALYS) (PROGRAMOS SĄSKAITŲ 7 PRIEDĖLIS)

Prioritetas	Iš veiksmų programos kaip avansai sumokėta bendra suma	Suma, kuri per trejus metus nuo avanso sumokėjimo buvo padengta išlaidomis, kurias apmokėjo paramos gavėjai arba, jei valstybės narės yra nusprendusios, kad paramos gavėjas yra pagalbą teikianti institucija pagal BNR 2 straipsnio 10 punkto antrą sakinį, – pagalbą gaunantis subjektas	Suma, nepadengta išlaidomis, kurias apmokėjo paramos gavėjas, arba, jei valstybės narės yra nusprendusios, kad paramos gavėjas yra pagalbą teikianti institucija pagal BNR 2 straipsnio 10 punkto antrą sakinį, – pagalbą gaunantis subjektas, ir kurių atžvilgiu trejų metų laikotarpis nėra pasibaigęs
	A	B	C
Prioritetas (regionų kategorija / intervencinių veiksmų rūšis (JUI), jei taikytina)	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

Pagal BNR 131 straipsnio 4 dalį pagalbą teikianti institucija paramos gavėjams gali sumokėti avansus, kurie įtraukiami į mokėjimo paraišką Komisijai, o jų suma neviršija 40 proc. visos paramos gavėjui konkrečiam veiksmui suteiktos pagalbos sumos.

Pagal BNR 131 straipsnio 5 dalį valstybės narės turi nurodyti Komisijai informaciją, įtrauktą į kiekvienos mokėjimo paraiškos KJR 1011/2014 VI priedo 2 priedėlio A, B ir C skiltis. Šių sumų patikslinimai, įtraukti į galutinę tarpinio mokėjimo paraišką, turėtų būti atitinkamai nurodyti programos sąskaitų 7 priedėlyje.

Valstybių narių programos sąskaitų 7 priedėlyje pateiktą informaciją Komisija panaudos savo metinėms sąskaitoms parengti. Remdamasi šia informacija, Komisija mokėjimo paraiškose deklaruotų išlaidų dalį, sumokėtą kaip avansai, savo sąskaitose gali priskirti prie iš anksto padengtų išlaidų.

Jeigu į sumas, išskaitomas iš sąskaitų (1 priedėlyje), įtrauktos išlaidos, susijusios su teikiant valstybės pagalbą sumokėtu avansu, šios sumos turėtų būti atitinkamai nurodytos 7 priedėlyje¹⁴.

Kaip nurodyta KJR, duomenys programos sąskaitų 7 priedėlyje bus nurodomi bendrai nuo programos pradžios (kitais nei 1 priedėlyje, kuriame nurodomos bendros ataskaitinių metų sumos).

Bendra B ir C skilčių suma turi būti lygi A skiltyje nurodytai sumai.

¹⁴ Jeigu iš sąskaitų išskaitomos sumos, susijusios su teikiant valstybės pagalbą sumokėtu avansu, kitos mokėjimo paraiškos priedėlis taip pat turėtų būti atitinkamai pakeičiamas, nebent sumos jau yra deklaruotos iš naujo šioje mokėjimo paraiškoje.

Turi būti nurodomi bendri programų įnašai (ES ir nacionalinio bendro finansavimo lėšos).

5.1. A skiltis

A skiltyje pateikiama bendra teikiant valstybės pagalbą iš programos kaip avansai veiksmams sumokėta suma. Tai ES ir nacionalinio įnašų, kuriuos TvI paramos gavėjams sumokėjo kaip avansus, suma.

Šioje skiltyje pateikiama suma gaunama iš bendrų duomenų, nurodytų galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje (KĮR 1011/2014 VI priedo 2 priedėlio A skiltyje), atspindint atskaitymus, jei reikia.

Jeigu yra sumų, nepadengtų paramos gavėjų sumokėtomis išlaidomis, kurių atžvilgiu trejų metų laikotarpis dar nėra pasibaigęs, bendros A skiltyje nurodomos sumos turėtų būti mažinamos atitinkamomis sumomis.

5.2. B skiltis

B skiltyje pateikiama suma, padengta išlaidomis, paramos gavėjų sumokėtomis valstybės pagalbą teikiančios institucijos jiems sumokėtiems avansams panaudoti ir jau deklaruotomis Komisijai. Išlaidos, pagrįstos apmokėtomis sąskaitomis faktūromis arba lygiaverčiais įrodomaisiais apskaitos dokumentais, turi būti sumokėtos ne vėliau kaip per trejus metus po tų metų, kuriais sumokėtas avansas, arba 2023 m. gruodžio 31 d. (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė).

Ši suma atitinka išlaidas, kurias paramos gavėjai jau yra patyrę ir sumokėję ir kurios yra padengtos Komisijai jau deklaruotais avansais.

Šioje skiltyje pateikiama suma gaunama iš bendrų duomenų, nurodytų galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje (KĮR 1011/2014 VI priedo 2 priedėlio B skiltyje), atspindint atskaitymus, jei reikia.

5.3. C skiltis

C skiltyje pateikiama paramos gavėjams avansu išmokėtos valstybės pagalbos suma, kuri nepadengta paramos gavėjų sumokėtomis išlaidomis ir kurios atžvilgiu trejų metų laikotarpis dar nėra pasibaigęs. Šis trejų metų laikotarpis apskaičiuojamas pasibaigus avanso išmokėjimo metams arba nuo 2023 m. gruodžio 31 d. (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė).

Šioje skiltyje pateikiama suma gaunama iš bendrų duomenų, nurodytų galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje (KĮR 1011/2014 VI priedo 2 priedėlio C skiltyje), atspindint atskaitymus, jei reikia.

6. IŠLAIDŲ SUTIKRINIMAS (PROGRAMOS SĄSKAITŲ 8 PRIEDĖLIS)

Prioritetas	Visos tinkamos finansuoti išlaidos, įtrauktos į Komisijai pateiktas mokėjimo paraiškas		Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 137 straipsnio 1 dalies a punktą deklaruotos išlaidos		Skirtumas		Pastabos (privalomos, jei yra skirtumų)
	Visa paramos gavėjų įgyvendinant veiksmus patirtų ir sumokėtų tinkamų finansuoti išlaidų suma	Visa įgyvendinant veiksmus patirtų viešųjų išlaidų suma	Visa tinkamų finansuoti išlaidų suma, įrašyta į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemas ir įtraukta į Komisijai pateiktas mokėjimo paraiškas	Visa atitinkamų įgyvendinant veiksmus patirtų viešųjų išlaidų suma	(E=A-C)	(F=B-D)	
	A	B	C	D	E	F	G
Prioritetas (regionų kategorija / intervencinių veiksmų rūšis (JUI), jei taikytina)	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Iš jos sumos, ištaisytos einamosiose sąskaitose atlikus veiksmų auditą pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 1 dalį					<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	

Kaip paaiškinta šių gairių 3.1.1 skirsnyje, TvI gali išskaityti sumas iš sąskaitų. Dėl šios priežasties su ataskaitiniais metais susijusios sumos, nurodytos iki liepos 31 d. Komisijai pateiktoje galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje, galėtų būti didesnės negu sumos, įtrauktos į atitinkamų ataskaitinių metų programų sąskaitas, o neatitiktys turėtų būti paaiškintos šioje sutikrinimo lentelėje.

6.1. A ir B skiltys

Šių skilčių duomenis galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pagrindu automatiškai sugeneruoja SFC2014.

Pirmosiose dviejose skiltyse (A ir B) įrašomos visos tinkamos finansuoti išlaidos, įtrauktos į Komisijai pateiktas atitinkamų ataskaitinių metų tarpinio mokėjimo paraiškas. Ataskaitinių metų tarpinio mokėjimo paraiškos yra suvestinės, taigi šie duomenys turėtų sutapti su galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje nurodytomis sumomis (B ir C skiltyse).

A skiltyje pateikiama visa paramos gavėjų įgyvendinant veiksmus patirtų ir sumokėtų tinkamų finansuoti išlaidų suma; ji atitinka skaičius, užkoduotus galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje (KĮR VI priedo B skiltyje). B skiltyje pateikiama visa atitinkamų įgyvendinant veiksmus patirtų viešųjų išlaidų suma; ji atitinka skaičius, užkoduotus galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje (KĮR VI priedo C skiltyje).

6.2. C ir D skiltys

Šių skilčių duomenis 1 priedėlyje įrašytų sumų pagrindu automatiškai sugeneruoja SFC2014.

Dviejose skiltyse (C ir D) pateikiamos išlaidos, sąskaitose nurodytos pagal BNR 137 straipsnio 1 dalies a punktą.

C skiltyje pateikiama visa tinkamų finansuoti išlaidų suma, įrašyta į TvI apskaitos sistemą ir įtraukta į Komisijai pateiktas mokėjimo paraiškas; ji atitinka sąskaitose užkoduotus skaičius (1 priedėlio A skiltyje). D skiltyje pateikiama visa atitinkamų įgyvendinant veiksmus patirtų viešųjų išlaidų suma; ji atitinka sąskaitose užkoduotus skaičius (1 priedėlio B skiltyje).

6.3. E, F ir G skiltys

Ataskaitinių metų galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje deklaruotų išlaidų (pirmos dvi skiltys, A ir B) ir sąskaitose patvirtintų išlaidų (kitos dvi skiltys, C ir D) skirtumai daugiausia gali atsirasti dėl išskaitymų, padarytų atlikus auditą ir (arba) tolesnius valdymo patikrinimus po ataskaitinių metų pabaigos¹⁵. Jie parodomi skiltyse E (A–C skilčių skirtumas) ir F (B–D skilčių skirtumas).

E ir F skilčių duomenis automatiškai sugeneruoja SFC2014.

Koreguojant sumas, turėtų būti atliekamos neigiamos pataisos, taigi galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje deklaruotos išlaidos sumažėja. Teigiami koregavimai (pvz., dėl

---

¹⁵ Žr. atnaujintų Komisijos gairės valstybėms narėms dėl anuliųotų, susigrąžintų, susigrąžintinių ir nesusigrąžintamų sumų (EGESIF 15_0017) 3.4 skirsnį.

kanceliarinės klaidos) (papildomos tinkamos finansuoti išlaidos) turėtų būti atliekami paskesnėje tarpinio mokėjimo paraiškoje, o ne sąskaitose.

Paaiškinimai, pagrindimai ir pastabos pateikiamos pastabų laukelyje paskutinėje G skiltyje. Jeigu E arba F skiltyse nurodyta skirtumų, užpildyti G skiltį yra privaloma.

Šioje skiltyje pateikiamas tekstas turėtų atitikti metinę santrauką arba, kai tinkama, metinę kontrolės ataskaitą (gali būti pateikta nuoroda). TvI šioje skiltyje turėtų pateikti atitinkamą glaustą, išsamią ir visapusišką informaciją¹⁶, paaiškinti aplinkybes ir prirėikus pateikti nuorodas į susijusius nacionalinius dokumentus (metines kontrolės ataskaitas, teismo sprendimus ir kt.). Prirėikus valstybė narė gali pridėti atskirą pastabą paaiškinimams pateikti; tačiau informacija, pateikta kituose patikinimo dokumentų rinkinio dokumentuose (metinėje santraukoje, valdymo pareiškime, metinėje kontrolės ataskaitoje ir audito nuomonėje), neturėtų būti kartojama. Pagal BNR 127 straipsnio 1 dalį atlikus veiksmų auditą padarytų koregavimų dalis taip pat turi būti konkrečiai nurodyta paskutinėje lentelės eilutėje, kaip nurodyta KĮR. Šiuos koregavimus sudaro atskiros pataisos (susijusios su atskirais audituotais veiksmiais), ekstrapoliuotos pataisos (kuriomis siekiama sumažinti AI nustatytą riziką, kad ji būtų nereikšminga), taip pat valstybės narės taikytos finansinės pataisos, kurias valstybė narė pritaikė po to, kai AI parengė savą imtį, jei tokiomis pataisomis siekiama sumažinti riziką, kurią kelia AI nustatytas klaidų lygis.

7. SĄSKAITŲ PATEIKIMAS

7.1. Pateikimas

7.1.1. Dokumentų nuoseklumo patikrinimai

Pagal pareigų atskyrimo principą atsakomybė už įvairių sąskaitų rinkinio sudedamųjų dalių parengimą teisinėje sistemoje patikima skirtingoms institucijoms (sąskaitas rengia TvI, valdymo pareiškimą ir metinę santrauką – VI, o audito nuomonę ir metinę kontrolės ataskaitą – AI). Visi šie dokumentai yra susiję, taigi reikalingos nacionalinio ir regionų lygmens (jei reikia) programos institucijų veiklos koordinavimo priemonės, kad prieš teikiant dokumentus būtų tikrinama, ar jie nuoseklūs. Šiam koordinavimui užtikrinti turėtų būti nustatyta atitinkama nacionalinė tvarka.

Taigi valstybėse narėse rekomenduojama imtis priemonių, pagal kurias viena iš institucijų (ji būtų paskirta nacionaliniu ar regionų lygmeniu) galėtų atlikti visus būtinus nuoseklumo patikrinimus, ypatingą dėmesį skirdama lentelių tarpusavio atitikčiais.

ETB programoms vidaus koordinavimas yra dar svarbesnis, todėl turėtų būti nustatytas šiose programose.

Šiuo atveju rekomenduojama, kad nacionalinės institucijos nuo laikotarpio pradžios nustatytų sąskaitų projektų perdavimo AI vidaus terminus. AI turėtų turėti pakankamai laiko savo

---

¹⁶ Siekiant suderinimo ir likutinio bendro klaidų lygio apskaičiavimo, rekomenduojama teikiant informaciją atskirti sumas, atimtas iš sąskaitų kaip galutines finansines pataisas, ir sumas, laikinai neįtrauktas pagal BNR 137 straipsnio 2 dalį. Jeigu koregavimai pagal prioritetus iš dalies yra susiję su sumomis, laikinai neįtrauktomis pagal 137 straipsnio 2 dalį, ir iš dalies su finansinėmis pataisomis, rekomenduojama pastabų laukelyje pateikti informaciją apie abiejų rūšių sumų pasiskirstymą.

vertinimui atlikti, kad tinkamai pagrįstą audito nuomonę galėtų pateikti iki N+1 m. vasario 15 d.

7.1.2. Praktinės nuostatos dėl prašymo pratęsti terminą

Vadovaujantis FR 63 straipsnio 7 dalimi, atitinkamai valstybei narei pateikus pranešimą, vasario 15 d. terminą Komisija išimties tvarka gali pratęsti iki kovo 1 d. Prašymas Komisijai turėtų būti išsiųstas iki vasario 15 d. (per SFC 2014) kaip raštas, kuriame išdėstytos išimtinės aplinkybės, pateisinančios prašymą pratęsti terminą.

7.1.3. Pasekmės nepateikus sąskaitų arba vieno iš priedėlių

Pavėlavus pateikti dokumentus, bus automatiškai atidėtas tikrinimas ir pripažinimas ir toks vėlavimas galėtų būti įvertintas kaip viena iš BNR 139 straipsnio 4 dalyje nurodytų „nuo valstybės narės priklausančių priežasčių“.

Dėl to savo ruožtu gali būti vėliau sumokėtas tų konkrečių ataskaitinių metų galutinis likutis.

Be to, pagal BNR 83 straipsnio 1 dalies c punktą leidimus suteikiantis pareigūnas gali pertraukti tarpinio mokėjimo paraiškos mokėjimo terminą, jeigu nepateikiamas kuris nors iš FR 63 straipsnio 5 dalyje nurodytų dokumentų.

8. METINIO LIKUČIO APSKAIČIAVIMAS

8.1. Metinio likučio apskaičiavimas

Kitaip negu 2007–2013 m. laikotarpiu, kuriuo bendro finansavimo norma buvo atgaline data taikyta nuo programavimo laikotarpio pradžios deklaruotoms išlaidoms, 2014–2020 m. laikotarpiu bendro finansavimo norma bus taikoma konkrečiais ataskaitiniais metais deklaruotoms išlaidoms.

Remiantis pripažintomis sąskaitomis, taikant bendro finansavimo normą, galiojusią galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo dieną, bus apskaičiuotos fondų ir EJRŽF mokėtinos sumos. Be to, jeigu tuo metu, kai Komisijai buvo pateikta galutinė tarpinio mokėjimo paraiška, valstybei narei pagal BNR 24 straipsnį buvo skirta papildoma suma, toks padidinimas taikomas ir apskaičiuojant sąskaitų likutį.

Atliekant šį skaičiavimą naudojamos sumos bus gautos iš sąskaitų 1 priedėlio A ir B skilčių.

Vėliau iš fondų arba EJRŽF mokėtinų sumų atimant (Komisijos pagal tarpinio mokėjimo paraiškas per ataskaitinius metus) sumokėtą ES paramos sumą ir sumokėtą metinę išankstinio finansavimo sumą, bus apskaičiuotas sąskaitų likutis.

Užbaigiant programą bus patikrinta, ar laikytasi BNR 130 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos viršutinės ribos. Tikrindama, ar laikomasi 130 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytos viršutinės ribos, Komisija atsižvelgs į visus programai nuo jos pradžios atliktus tarpinius mokėjimus (įskaitant visas sumas, numatytas BNR 139 straipsnio 7 dalyje).

8.2. Finansinės pasekmės

Užbaigusi sąskaitų tikrinimo ir pripažinimo procedūrą, Komisija, atsižvelgdama į likučio apskaičiavimo rezultatą, sumokės visą mokėtiną papildomą sumą arba nustatys susigrąžintinas sumas. Mokėtinos sumos bus sumokėtos per 30 dienų nuo sąskaitų pripažinimo.

Susigrąžintinos sumos pagal FR 21 straipsnio 3 dalies b punktą bus laikomos asiguotosiomis įplaukomis. Tokios susigrąžinamos sumos nebus laikomos finansine pataisa ir dėl jų nebus mažinama fondų arba EJRŽF parama programai.

Jeigu apskaičiuojant sąskaitas nustatomos sumos, kurios turi būti susigrąžintos, jos, jei įmanoma, bus išskaitomos iš valstybei narei mokėtinų sumų atliekant paskesnius mokėjimus tai pačiai programai.

Praktiškai tai reiškia, kad tuo atveju, jeigu per 30 kalendorinių dienų po sąskaitų pripažinimo gaunama mokėtinų mokėjimo paraiškų, šios sumos bus išskaitytos iš šių mokėjimų. Jeigu negaunama jokių mokėjimo paraiškų, taigi išskaityti šias sumas nebus įmanoma, bus išduotas vykdomasis raštas šioms sumoms išieškoti, kurios gali būti atimamos iš paskesnio metinio išankstinio finansavimo mokėjimų.

Mokėtinos sumos bus sumokėtos, o vykdomieji raštai sumoms išieškoti bus išduoti, nepažeidžiant BNR 83 ir 142 straipsnių.

Metinio išankstinio finansavimo suma visais atvejais bus patvirtinta Komisijos sąskaitose – kaip mokėjimas arba susigrąžinta suma.

8.3. Supaprastintas likučio apskaičiavimo pavyzdys

Šiame supaprastintame pavyzdyje parodoma, kaip apskaičiuojamas 2015 m. liepos 1 d.–2016 m. birželio 30 d. ataskaitinių metų sąskaitų likutis remiantis tokiomis prielaidomis: visomis išlaidomis pagrįsta programa, kurioje nustatyta viena prioritetinga kryptis ir 85 proc. bendro finansavimo norma. Šiam prioritetui skirtas fondų (arba EJRŽF) įnašas, nustatytas Komisijos sprendime, kuriuo patvirtinama ši programa, yra 850 EUR.

Antriesiems ataskaitiniams metams iki 2016 m. liepos 1 d. sumokėta metinė išankstinio finansavimo suma: 20 EUR (a1).

1. Galutinis tarpinis mokėjimas

Šios programos galutinę tarpinio mokėjimo paraišką TvI pateikia 2016 m. liepos 1–31 d. ir joje nurodo tokias sumas:

Galutinė tarpinio mokėjimo paraiška		
Prioritetinga kryptis	Iš viso B	Viešosios išlaidos C
1 veiksmų programa	260 E UR	200 EUR

Remiantis šia galutine tarpinio mokėjimo paraiška, ES paramos suma, sumokama valstybei narei, apskaičiuojama taip:

- šiai prioritetinei krypčiai nustatyta bendro finansavimo norma taikoma visoms galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje deklaruotoms išlaidoms: $260 \text{ EUR (B)} \times 85 \% = 221 \text{ EUR}$. Jeigu tuo metu, kai teikiama galutinė tarpinio mokėjimo paraiška, valstybei narei pagal BNR 24 straipsnį gali būti skirta papildomų lėšų, bendro finansavimo norma padidinama 10 proc. (neviršijant 100 proc.). Taigi šiuo atveju vietoj 85 proc. bus taikoma 95 proc. bendro finansavimo norma;
- atsižvelgiant į visus tarpinius mokėjimus, įskaitant visas sumas, numatytas BNR 139 straipsnio 7 dalyje, patikrinama, ar neviršijama BNR 130 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta viršutinė riba;
- tarpiniu mokėjimu Komisija atlygina 90 proc. šios apskaičiuotos sumos: $221 \text{ EUR} \times 90 \% = 198,9 \text{ EUR (b1)}$

2. Sąskaitos

1 scenarijus

Valstybės narės institucijos nenustatė jokių neteisėtų ar reikalavimų neatitinkančių išlaidų. Galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje visos deklaruotos sumos yra patvirtinamos ir nėra jokių sumų, kurios dėl vykdomo vertinimo (plg. BNR 137 straipsnio 2 dalis) ar dėl audito rezultatų būtų išskaitytos iš sąskaitų. Iki 2017 m. vasario 15 d. TvI pateikia Komisijai 2015 m. liepos 1 d.–2016 m. birželio 30 d. ataskaitinių metų sąskaitas.

Sąskaitų 1 priedėlyje nurodomos šios sumos:

Sąskaitos		
Prioritėtinė kryptis	Iš viso A	Viešosios išlaidos B
I veiksmų programa	260 EUR	200 EUR

Fondų (arba EJRF) mokėtina suma apskaičiuojama taip:

- šiai prioritetinei krypčiai nustatyta bendro finansavimo norma (galiojanti tuo metu, kai teikiama galutinė tarpinio mokėjimo paraiška) taikoma visai sąskaitose patvirtintai sumai: $260 \text{ EUR (A)} \times 85 \% = 221 \text{ EUR (c1)}$. Jeigu tuo metu, kai teikiama galutinė tarpinio mokėjimo paraiška, valstybei narei pagal BNR 24 straipsnį gali būti skirta papildomų lėšų, bendro finansavimo norma padidinama 10 proc. (neviršijant 100 proc.). Taigi šiuo atveju vietoj 85 proc. bus taikoma 95 proc. bendro finansavimo norma;
- atsižvelgiant į visus tarpinius mokėjimus, įskaitant visas sumas, numatytas BNR 139 straipsnio 7 dalyje, patikrinama, ar neviršijama BNR 130 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta viršutinė riba.

Vėliau iš fondų (arba EJRŽF) mokėtinos sumos atimant sumokėtą ES paramos sumą (apskaičiuotą galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje) ir sumokėtą metinę išankstinio finansavimo sumą apskaičiuojamas likutis: 221 EUR (c1) – 198,9 EUR (b1) – 20 EUR (a1) = 2,1 EUR

Apskaičiuoto likučio suma yra teigiama, taigi Komisija šią mokėtiną sumą sumokės per 30 dienų nuo sąskaitų pripažinimo.

2 scenarijus

Valstybės narės institucijos išskaito tam tikras sumas, dėl kurių vykdomas vertinimas (BNR 137 straipsnio 2 dalis) arba kurios turi būti išskaitytos dėl audito rezultatų.

Iš sąskaitų prieš pateikimą išskaitytos sumos		
Prioritetinė kryptis	Iš viso A	Viešosios išlaidos B
1 veiksmų programa	60 EUR	40 EUR

Iki 2017 m. vasario 15 d. TvI pateikia Komisijai 2015 m. liepos 1 d.–2016 m. birželio 30 d. ataskaitinių metų sąskaitas.

Sąskaitų 1 priedėlyje nurodomos šios sumos:

Sąskaitos		
Prioritetinė kryptis	Iš viso A	Viešosios išlaidos B
1 veiksmų programa	200 EUR	160 EUR

Fondų (arba EJRŽF) mokėtina suma apskaičiuojama taip:

- Šiai prioritetinei kryptčiai nustatyta bendro finansavimo norma (galiojanti tuo metu, kai teikiama galutinė tarpinio mokėjimo paraiška) taikoma visai sąskaitose patvirtintai sumai: 200 EUR (A) x 85 % = 170 EUR (c1). Jeigu tuo metu, kai teikiama galutinė tarpinio mokėjimo paraiška, valstybei narei pagal BNR 24 straipsnį gali būti skirta papildomų lėšų, bendro finansavimo norma padidinama 10 proc. (neviršijant 100 proc.). Taigi šiuo atveju vietoj 85 proc. bus taikoma 95 proc. bendro finansavimo norma.
- Atsižvelgiant į visus tarpinius mokėjimus, įskaitant visas sumas, numatytas BNR 139 straipsnio 7 dalyje, patikrinama, ar neviršijama BNR 130 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta viršutinė riba.

Vėliau iš fondų (arba EJRŽF) mokėtinos sumos atimant sumokėtą ES paramos sumą (apskaičiuotą galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje) ir sumokėtą metinę išankstinio finansavimo sumą apskaičiuojamas likutis: 170 EUR (c1) – 198,9 EUR (b1) – 20 EUR (a1) = - 48,9 EUR

Apskaičiuoto likučio suma yra neigiama, taigi Komisija išduos vykdomąjį raštą šiai sumai išieškoti, kuris bus įvykdytas, jei įmanoma, tą sumą išskaitant iš valstybei narei mokėtinų sumų atliekant paskesnius mokėjimus tai pačiai programai, įskaitant metinį išankstinį finansavimą.

9. SĄSKAITŲ TIKRINIMAS IR PRIPAŽINIMAS

Iki metų, einančių po ataskaitinių metų, gegužės 31 d. Komisija pagal FR 63 straipsnio 8 dalį ir BNR 84 ir 139 straipsnius taiko sąskaitų tikrinimo ir pripažinimo procedūras. Šiuo tikslu Komisija priima sprendimą, kuriuo pripažįsta programos sąskaitas, arba atitinkamai praneša valstybei narei per SFC2014, kai programos sąskaitos negali būti pripažintos. Siekiant supaprastinti procedūrą, Komisijos sprendimas dėl sąskaitų pripažinimo gali apimti kelias vienos valstybės narės programas, taip pat ETB programas, kurių vadovaujančioji institucija yra toje pačioje valstybėje narėje.

Jeigu dėl nuo valstybės narės priklausančių priežasčių Komisija negali pripažinti sąskaitų iki šio termino, ji pagal BNR 139 straipsnio 4 dalį praneša apie tai valstybei narei, nuroydamą priežastis ir veiksmus, kurių reikalaujama imtis, bei jų įvykdymo terminą. Pasibaigus terminui, per kurį turėjo būti įvykdyti tie veiksmai, Komisija valstybei narei praneša, ar ji gali pripažinti sąskaitas.

Atliekant tikrinimą, Komisijos tarnybos ir už programas atsakingos institucijos gali neoficialiai arba, atsižvelgiant į nagrinėjamus klausimus, oficialiai keistis informacija. Atlikus tikrinimą, dėl pataisų, kurias prašoma atlikti Komisijos iniciatyva, bus pateiktas oficialus prašymas.

Kaip nurodyta KĮR, kiekvienam valstybės narės teikiamam sąskaitų rinkiniui bus priskiriamas versijos numeris. Pirmiau nurodytų procedūrų sistemoje galėtų būti reikalaujama, kad TvI pateiktų šiek tiek patikslintą sąskaitų versiją. Todėl svarbu saugoti Komisijai pateiktą versiją audito seką.

Jeigu Komisija, valstybę narę informavusi, kad sąskaitos negali būti pripažintos, kaip numatyta BNR 139 straipsnio 4 dalyje, vis dar negali pripažinti sąskaitų, remdamasi turima informacija, ji nustato už ataskaitinius metus fondų arba EJŖŽF mokėtiną sumą ir praneša apie tai valstybei narei (BNR 139 straipsnio 8 dalis).

- Jeigu valstybė narė per du mėnesius nuo Komisijos informacijos perdavimo praneša Komisijai apie savo sutikimą, Komisija apskaičiuoja sąskaitų likutį, kaip apibūdinta 8 skirsnyje.
- Jei tokio sutikimo nėra, Komisija priima sprendimą, kuriuo nustato už ataskaitinius metus fondų (arba EJŖŽF) mokėtiną sumą. Toks sprendimas nėra finansinė pataisa ir dėl jo nėra mažinama fondų (arba EJŖŽF) parama programai. Remdamasi šiuo sprendimu, Komisija apskaičiuoja sąskaitų likutį, kaip apibūdinta 8 skirsnyje.

Priėmusi sprendimą dėl programos sąskaitų pripažinimo arba už ataskaitinius metus fondų (arba EJRŽF) mokėtinos sumos nustatymo, Komisija inicijuoja susijusius kiekvienos valstybės narės ir atitinkamos programos finansinius sandorius.